

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Sultan Hamid II van Pontianak en de federale staatsvorming van Indonesië: een politieke biografie van Max Alkadrie (1913-1978)

Paijens, K.M.

Citation

Paijens, K. M. (2025, October 7). *Sultan Hamid II van Pontianak en de federale staatsvorming van Indonesië: een politieke biografie van Max Alkadrie (1913-1978)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4266684>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4266684>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Sultan Hamid II van Pontianak en de federale staatsvorming van Indonesië
Een politieke biografie van Max Alkadrie (1913-1978)

Katja Paijens

1. In tegenstelling tot het verwijt van Republikeinse zijde dat sultan Hamid II van Pontianak geen 'echte' Indonesiër was, maakten zijn hybriditeit en zijn verbondenheid met diverse etnische groepen, culturen, religies en gebieden in de pluriforme archipel, als ook zijn ervaringen binnen het koloniale bestel, hem tot een Indonesiër bij uitstek.
2. Het classificatiestelsel dat het Nederlands bestuur halverwege de negentiende eeuw in de Indische archipel invoerde om de kolonie te kunnen overheersen, alsmede de daaruit voortvloeiende sociale etnische segregatie, waren zeer strikt, maar de uitzonderlijke positie van de sultans van Pontianak maakt zichtbaar dat dit systeem ook fluïde kon zijn als dat het oppergezag ten goede kwam.
3. Het koloniale en politieke verleden van Kalimantan is, in verhouding tot andere Indonesische regio's en zeker tot Java, weinig onderzocht, terwijl dit gebied vanwege zijn culturele, religieuze, bestuurlijke en economische pluriformiteit en de daarmee gepaard gaande complexiteit gezien kan worden als een pars pro toto voor Indonesië.
4. De prominente rol van vrouwen in het persoonlijke leven van sultan Hamid II van Pontianak staat in contrast tot de marginale rol van vrouwen in deze politieke biografie. Het laat zien hoezeer de politiek gedomineerd werd door mannen en dat de positie en betekenis van vrouwen zowel op bestuurlijk niveau als in de geschiedschrijving meer aandacht verdienen.
5. Nog te vaak zijn in de historische literatuur over de Onafhankelijkheidsrevolutie 'de Indonesiërs' synoniem met de nationalist van de Republiek Indonesia en wordt Indonesië geschreven wanneer Java wordt bedoeld, terwijl ook Indonesische federalisten zichzelf als nationalist identificeerden en Indonesië veel groter is dan Java.
6. Hoewel koloniale geschiedenis per definitie tenminste twee groepen betreft -namelijk de kolonisator en de gekoloniseerden- is de geschiedschrijving over het koloniale verleden van Indonesië overwegend geschreven vanuit één perspectief. Een goed begrip van het functioneren van de Indonesische koloniale staat en samenleving vraagt om meer perspectieven.
7. Aan de straatnamen in Nederlandse steden is af te lezen dat eenzijdigheid en paternalisme het koloniale gedachtengoed en verleden domineerden en dat tot op heden beleid over representatie van het koloniale verleden in de publieke ruimte achterblijft op koloniale historiografie.
8. Een biografie dwingt zowel de auteur als de lezer om het verleden vanuit een menselijk perspectief te beschouwen.
9. Het is slechts weinigen gegeven om in hun denken en handelen zichzelf te overstijgen.
10. Qua tijdsbesteding en ontspanning is de aankoop van een oud klushuis tijdens een promotietraject niet aan te bevelen. Echter, de fysieke afleiding en het moeten bedenken van praktische en creatieve oplossingen die bij een verbouwing horen, helpen de promovendus om het steeds specifiekere wordende promotieonderzoek van een afstand te beschouwen, wat ruimte schept voor nieuwe inzichten.